

FORENINGEN NORDEN

Medlemsblad for lokalafdelingen Fredensborg

fredensborg.foreningen-norden.dk

nr. 68, april 2019

Formandens klumme

Så er vi i fuld gang med at fejre jubilæet og nogle af jer har sikkert allerede deltaget i fejringen på forskellig vis. Den store dag er den 15. april og det bliver markeret med en stor nordisk koncert, Dejlig er Norden, i DR Koncertsal. Koncerten transmitteres på DR K kl.20.00.

I dette nummer kan man læse om flere lokale arrangementer, som markerer jubilæet. Vi håber at se jer til udstilling, fortællearrangement, koncerter og festmiddag.

Vi bringer også, i anledning af jubilæet, en artikel af vort mangeårige medlem og tidligere bestyrelsesmedlem, Leif David Nielsen. Han giver et fint historisk overblik over lokalafdelingens historie. I næste nummer bringer vi en artikel om venskabsbysamarbejdet.

**Udgivet af Foreningen Norden
Fredensborg lokalafdeling**
norden.fredensborg@gmail.com
cvr 32709745

Redaktion: Bestyrelsen
Ansvarshavende redaktør: Lisa Juhler
Oplag: 200 eksemplarer
Forsidefoto: Gl. Strandvej, Humlebæk
Fotograf: Heidi Ølgaard

Foreningen Nordens bestyrelse:

Lisa Juhler, Axel Møllers vej 4,
3490 Kvistgård ☎ 2251 0829
Dorte Demant, Baunebjergvej 214
3050 Humlebæk ☎ 2097 8126
Heidi Ølgaard, Gammel Torpenvej 15,
3050 Humlebæk ☎ 4919 2346
Jan Hellen, Bygvænget 826
2980 Kokkedal ☎ 4016 5105
Ina Laursen, Baunebjergvej 15 C
3050 Humlebæk ☎ 4919 1274
Bjørn Sandberg, Hvedevænget 48,
2980 Kokkedal ☎ 6130 2980

Kontingent:

Personligt medlemsskab: 295 kr.
Husstandsmedlemsskab: 390 kr.
Pensionist: 195 kr. Pensionistpar: 240 kr.
Skolemedlemskab: 495 kr.
Biblioteksmedlemsskab: 395 kr.

Mogens Jensen, Socialdemokratiet, er landsforeningens formand. Han holder festtale ved koncerten i Fredensborg Slotskirke lørdag den 1.juni kl. 15.00

Peter Spies er komponist, musiker og dirigent. Han har bla. skabt musikken til musicalen Atlantis. Han er den musikalske leder af kortræffet.

Kommende arrangementer

27. april til 15.maj på Humlebæk Bibliotek

Lyset i Norden – set og oplevet af danske kunstnere.

Kunstudstilling i samarbejde med Humlebæk Kunstforening. Fernisering 27. april kl. 11-13.

Kunstnere fra Nordsjællands udstiller værker inspireret af nordisk natur, landskab og natur.

Ved ferniseringen fejrer vi Foreningen Nordens 100 års jubilæum med Humlekvarteret, der byder på prøver fra den nordiske sangskat.

Kvartetten består af Lotte Sangsted (Sopran), Merete Sanderhoff (Alt), Martin Nyeland (Tenor) og Hans Emborg Bünemann (Bas). Alle med mangeårig tilknytning til Humlebæk.

Lørdag den 27. april kl.16.00 i Egedal Byens Hus, Egedalsvej 2, Køkkedal

Fredensborg Brass Ensemble fejrer Foreningen Nordens

100 års jubilæum med dejlig nordisk musik.

Kom og vær med til at fejre Norden i dejligt musikalsk selskab.

Der er gratis adgang og foreningen byder på en forfriskning.

Tirsdag den 7.maj kl. 17-18 på Humlebæk Bibliotek

Emilie Demant Hatt – en vildfugl i dansk kunst. Dorte Futtrup fortæller om maleren Emilie Demant Hatt. Gratis adgang for medlemmer.

Emilie blev født på Salling og uddannet ved Kunstakademiets Kunsthøjskole for Kvinder i København. I 1903 udstillede hun første gang på Charlottenborg.

Hun var ungdomskæreste med Carl Nielsen, som komponerede flere musikstykker til hende.

Emilie lærte sig samisk, bosatte sig i en periode i Lapland og levede som nomade.

Her blev hun fødselshjælper for samernes første forfatter Johan Turi – og økonomisk bistået af malmkongen Hjalmar Lundbohm.

Dorte Futtrup har en forunderlig evne til at gribe publikum med sine fortællinger, der blander grundig research og facts med et intens drama, så episoderne i Emilie Demant Hatts liv kommer til at stå krystalklart..

Lørdag den 1.juni kl. 15.00 i Fredensborg Slotskirke

Koncert med kor fra Håbo, Nittedal og Fredensborg.

I anledning af Foreningen Norden 100 års jubilæum vil der blive sunget sange fra 10 årtier dirigeret af Peter Spies og med musikalsk akkompagnement.

Fredensborg Slotskirkes Pigechor giver også deres bidrag til festlighederne.

Festtale af landsforeningens formand Mogens Jensen.

Der er gratis adgang.

Koncerten er en del af Nordisk Kortræf torsdag den 30. maj til 2.juni, hvor Sletten Koret og Cantarellerne fra Fredensborg Kommune, Envisorna, Klosterlikören og Håbo Damkor fra Håbo Kommune og Nittedal og Groruds Mandskor og Kosak fra Nittedal Kommune under ledelse af komponisten og musikeren Peter Spies nyder samvær og korsang. Nordisk Kortræf støttes af Venskabsbyforum og Nordea Fonden.

Lørdag den 1.juni kl. 18.30 afholdes festmiddag på Store Kro for deltagere i kortræf samt for foreningens medlemmer. Deltagelse koster 250 kr. Tilmelding senest den 15. april til Lisa Juhler, tlf. 22510829 eller på mail lisajuhler@gmail.com. Der er et begrænset antal pladser.

Danmark i NORDEN

Leif David Nielsen, mangeårigt medlem af Foreningen Norden, fortæller

100 år er en relativ lang levetid for en forening, men vi skal endnu længere tilbage i tiden for at finde initiativer, der ville arbejde for et bredere nordisk samarbejde.

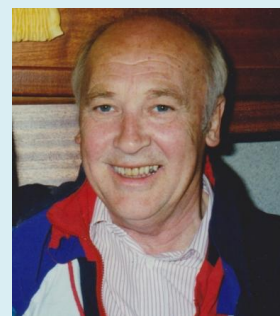
Skandinavismen, som startede i begyndelsen af 1800-tallet blandt universitetsstuderende, arbejdede med planer om en Nordisk Union eller forbundsstat, men ideerne led nederlag i forbindelse med Danmarks krig mod Preussen i midten af 1800-tallet. Andre initiativer førte bl.a. til Den Skandinaviske Møntunion, oprettet i 1873, som betød, at man kunne bruge sit eget lands valuta i de øvrige lande til pari-kurs. Møntunionen fungerede frem til 1. verdenskrig, men blev først formelt ophævet i 1972.

Af andre initiativer op i vor tid kan nævnes Pasunionen, som betød at man ikke længere skulle vise pas

ved færdsel mellem de nordiske lande, den kom til i 1952.

”Helsingforsaftalen” af 1962 fastsatte rammerne for Nordisk Råds og Nordisk Ministerråds arbejde.

Et virkelig godt initiativ kom i 1960 med oprettelsen af EFTA (European Free Trade Association) med medlemslandene: Danmark, Sverige, Norge, Island, Storbritannien og Østrig. En organisation, som vandt stor popularitet blandt folk, men danske politikere havde (som mange gange før) øjnene rettet sydpå, og Danmarks brød ud af denne organisation i 1973.

Leif David Nielsen har været medlem siden 1977. LDN var indtil 2015 i foreningens bestyrelse og var i en årrække foreningens kasserer..

FORENINGEN NORDEN - en landsforening.

Efter 1. verdenskrigs afslutning opstod tanken om at oprette en organisation, som kunne underbygge og udbygge det nordiske samarbejde. Betydende personligheder stod i spidsen for at danne lokale komiteer. Her skal blot nævnes nogle få: Fra Danmark nationalbankdir. Bramsnæs og professor Vilh. Andersen.

Fra Norge professor Fritjof Nansen og komponisten Chr. Sinding. Fra Sverige rigsdagsmand P. Albin Hansson, forfatteren Selma Lagerlöf og komponisten W. Stenhammar. I løbet af 1919 blev der således dannet landsforeninger i alle skandinaviske lande. Første paragraf i alle landes vedtægter lyder: *Foreningen skal i al sin Stræben søge at styrke de nordiske Folks Samvirke indadtil og udadtil.*

Første formand i den danske landsforening blev retspræsident og manden med det mundrette navn *Frederik Lindom Godefroi de Dompierre de Jonquieres*. → → → →

En af opgaverne for landsforeningen var at formidle kendskabet til NORDEN som folkelig forening, og derfor anbefalede man at oprette lokale afdelinger af NORDEN-foreninger i de enkelte kommuner. Og det må siges at lykkes. I dag er der i alt 420 lokale foreninger fordelt i de respektive lande, heraf er 100 foreninger danske.

Forening NORDEN Fredensborg-Humblebæk

Vi kan ikke prale af at være 100 år i vores lokalforening, men – i jubilæumsåret 2019 er det 73 år siden Norden-foreningen i Fredensborg blev stiftet, og det er da ikke så ringe endda.

Som i så mange andre byer i Danmark blev der i Fredensborg i krigens sidste år dannet en lokalafdeling af ”det frie Nord” – udsprunget af en særlig fraktion af modstandsbevægelsen. Denne forening blev afløst af foreningen NORDEN, som havde et bredere perspektiv for samarbejde mellem de nordiske lande.

Den 27. marts 1946 stiftedes således NORDEN-Fredensborg og i den første bestyrelse sås bl.a. planteskole-ejer Christiani, ritmester Wolf og planteskoleejer H. Widding.

Førstnævnte blev valgt til formand Foreningen havde imidlertid svært ved at fastholde medlemmer, og i

flere år blev der ikke holdt generalforsamlinger. 11 år senere – nærmere betegnet **den 25. februar 1957** stiftedes NORDEN-Humlebæk.. Formand blev landsarkivar Harald Jørgensen, og i bestyrelsen fandt man bl.a. tandlæge John Rosenkilde og Kirstine Bendtsen.

Efter endnu 15 år fandt man ud af, at det var uhensigtsmæssigt med to lokalafdelinger i kommunen, og ved en generalforsamling **den 15. februar 1972** besluttede man at sammenlægge de to lokalforeninger til NORDEN-Fredensborg-Humlebæk. I denne bestyrelse fandt man bl.a. ingeniør Frantz Carlsen, fru Else Stein og fru Karen Margrethe Kofod, og førstnævnte blev den sammenlagte forenings første formand. Siden da har foreningen kun haft i alt 4 formænd, nemlig: H. Maaløe Jespersen, Søren Krag, Elisabeth Andersen og Lisa Juhler.

De fem formænd efter sammenslutningen fra venstre:

Franz Carlsen(1972-73), Maaløe Jespersen (1977-82), Søren Krag (1982-03), Elisabeth Andersen (2003-07) og Lisa Juhler (2007-)

Den nystartede forening havde succes. Allerede året efter sammenslutningen kunne man præstere 174 medlemmer, og bestyrelsen var også med i den succesfulde beslutning om at etablere venskabsbyforbindelse til hhv. Håbo i Sverige, Nittedal i Norge og Ingå i Finland..

Jeg kom ind i bestyrelsen i 1977 efter stærke opfordringer fra Maaløe Jespersen, som dengang var medlem af kommunalbestyrelsen og ivrig nordist. Den efterfølgende beretning vil uvilkårligt bære præg af mine egne oplevelser.

Og hvad har foreningen så beskæftiget sig med ? Jeg har valgt at omtale fem områder:

- Rejser og udflugter
- Møder og arrangementer
- Bladudgivelse
- Venskabsbyarbejde
- Fællesmøder med NORDEN afdelinger i venskabsbyerne

Det er altid populært med **medlemsrejser**, og vi har haft en del i årenes løb. Men det er ikke så ligetil

at arrangere, man skal jo aftale en masse ting og så sørge for, at rejsen ikke giver underskud for foreningens kasse.

I 1982 havde vi en bustur til "glasriket" i Blekinge/Småland. I 1984 en meget vellykket tur til 'Færøerne, hvor vi sejlede direkte fra København til Torshavn og havde egne biler med. I 1988 gik turen til Island, hvor vi havde 55 medlemmer fra Humlebæk Gymnastikforening med, de gav opvisninger undervejs, og vi kørte ad "sommervejen" ned mellem jöklerne med en prima chauffør.

Island 1988: Passagererne over elven inden selve bussen.

Allerede året efter havde vi endnu en tur til Island. I 1990 gik turen til Finland. Og i 1999 havde vi en tur til Norge, hvor vi bl.a. overværede Peer Gynt-festspil som friluftsforestilling ved Gålåvatnet. I 2004 en

vellykket bustur til Sverige, hvor vi (24) boede på Biskops Arnö og besøgte Stockholm og Uppsala, alt sammen arrangeret i samarbejde med NORDEN-afdelingen i Håbo kommune. Her er blot nævnt nogle af de mange rejser,

Men vi har også hver sommer haft endages udflugter – gerne til Skåne – og ofte som en del af kommunens Sommerferieaktiviteter for børn.

Men det væsentligste bestyrelsesarbejde har ligget i arrangementer herhjemme.

Fast tradition er der for afholdelse af ”Skumringstid” hvert år i november, det sker bl.a. med oplæsning af en tekst af en nordisk forfatter – på samme tid i alle de nordiske lande. Så har vi tradition for en julesammenkomst i december med spisning, oplæsning og bankospil. Vi har til vore medlemsmøder haft besøg af mange kendte personer, hvoraf jeg skal nævne nogle, nemlig Anker Jørgensen (MF), ceremonimester Eugen-Olsen, tegner m.v. Jens Rosing, journalist, tidl. minister Hans Engel, forbundsformand Georg Poulsen, Søren Ryge-Petersen, professor Minik Rosing, tidl. Landsrådsmedlem Oluf Høegh, læge, tidl. modstandsmand Jørgen Kieler, violinvirtuosen Christina Pryhn, skuespiller Annika Hoydal og skuespiller og forfatter Flemming Jensen. Endvidere forfatterne Lone Kühlmann, Lars Kjædegaard, Einar Már Guðmundsson, Tom Buk-Swienty, Iben Mondrup.

Medlemsrejsen til Sverige 2004: Gruppebillede inden hjemturen.

En del arrangementer har vi søgt afholdt sammen med en anden lokal forening, gerne Lokalhistorisk Forening. I 2006 kunne vi den 30. november fejre 60 års jubilæum, og det skete sammen med Lokalhistorisk Forening, som samme år kunne fejre 25 året for sin oprettelse, og det skete ved en festlig sammenkomst på Asminderød Kro. Vi var 157 personer, og der var middag, visesang og musik og masser af taler også fra venskabsbyerne. Der blev udtrukket gaver, som var sponsoreret af lokale handlende. Aftenens konferencier var Ernst Tursø.

Mange arrangementer er afholdt sammen med biblioteket, men vi har også haft samarbejde med Krogerup Højskole og Humle Bio ved gennemførelse af flere ”Nordiske Filmdage”, herunder børnefilm sammen med Børnefilmklubben ”Humleblen”.

NORDEN-møde i Nittedal 1991. På billedet ses fra venstre siddende: Halvar Didriksen, Klaus Høyer og Arvid Ruus.

Næste række: Gunver Ruus, Leif David Nielsen, Eva Lindholm, Jan L. Knudsen, Lisbet Sekkelsten og Eirik Sekkelsten.

Bagest: Synnøve Didriksen, Berit Lynnebaken, Tove Høyer og Søren Krag.

På et tidspunkt i 1999 måtte vi konstatere, at der var en del medlemmer, som næsten aldrig kom til vore arrangementer, og bl.a. for at fastholde disse medlemmer i foreningen og i øvrigt oplyse om nordiske forhold og arrangementer, besluttede vi at udgive et **medlemsblad**. Det skulle komme 3-4 gange årligt. Og det er udkommet kontinuerligt lige siden. Der er indtil nu udkommet 68 numre. Det giver naturligvis også en del arbejde, men der er altid flere i bestyrelsen eller blandt vore medlemmer, som bidrager med tekster og fotos.

Da kommunen besluttede at oprette **venskabsbyforbindelse** til kommuner i tre nordiske lande, gav det mulighed for foreningen at få nye aktiviteter i gang. Foreningen var dengang aktiv i beslutningen om valg af de respektive venskabsbyer og har siden da haft en plads som medlem i kommunens venskabsbykomite – som nu kaldes ”Venskabsbyforum” – efter det sidste kommunevalg er vor formand, Lisa Juhler, næstformand i denne forsamling.

Foreningen har deltaget i alle de foreningskonferencer, som har været afholdt på skift i de nordiske lande, og har samtidig benyttet lejligheden til at holde fælles NORDEN møder. Som man kan se, er der mange spændende aktiviteter i foreningen, og i den ”globaliserede” verden, som vi efterhånden befinder os i, er der også behov for de nære kontakter. Jeg vil for mit vedkommende sige, at jeg har haft megen glæde af at møde mange hyggelige og indsigtsfulde mennesker i de mange år, som er gået, og jeg vil ønske foreningen god vind fremover. / LDN

NORDEN-møde i Ingå i naturen på Barösund.

På billedet fra venstre: Vibeke Nilsson, Eva Lindholm, Regine Forsström og Thorvald Moi og Britt Hexeberg – sidste to fra Nittedal.

Vævepigerne og Pilelauget udstillede

I perioden 23. februar til 7.marts kunne man se en fin udstilling af kunsthåndværk og husflid på Humlebæk Bibliotek.

Pilelauget og Vævepigerne havde slået sig sammen og fejrede Foreningens Nordens 100 års jubilæum med en række utroligt dejlige, sjove og skønne ting i mange forskellige materialer.

Herunder : Kunst og kunsthåndværk i pil

Filtet pude med helleristninger som motiv

Nordiske Filmdage blev stort tilløbsstykke

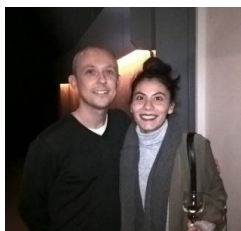

Skolerne var i høj grad interesseret da lokalafdelingen og Børnefilmklubben Humlebi'en inviterede til nordiske filmforevisninger i Humle Bio. Næsten tusind børn og unge fra 0. til 9. klasse så de 5 film: Thelma, John Hron, Little Wing, MGP Missionen og Kasper og Sofie – ude på tur i dagene 4. til 14. marts..

Instruktøren Jon Petterson kom og fortalte de unge om sin film John Hron, der bygger på en virkelig begivenhed i Sverige i 1995. Den 14-årige John Hron stod op mod nogle bøller og nynazister og det kom til at koste ham livet. Det er en gribende og voldsom historie og Jon Petterson fortalte om baggrunden, volden og samfundets reaktion på den.

Den finske film Little Wing blev set af 5. og 6. klasser og handler om en 12 årig pige og hendes mor. Det er en tankevækkende film om forældre-børn relationer. En meget seværdig film, som børnene satte stor pris på.

For de voksne viste vi 1. og 2. marts Vinterbrødre og Kvinde på krigsstien.

Produceren Per Damgård Hansen indledte filmen Vinterbrødre, der er en dansk-islandsk film optaget i Faxe Kalkbrud. Det er en barsk, men også rørende film om to brødres svære relation i et hårdt arbejdsmiljø.

Den islandske film, Kvinde på krigsstien, var vi så heldige at Humle Bio havde skaffet til os. Filmen har endnu ikke haft premiere i DK, så vores forevisning var en forpremiere. Filmen er noget så aktuelt som et portræt af en kvinde, der kæmper for miljøet. Hun går så langt som til at ødelægge elmast og bliver jaget af politiet. Samtidig bliver hun tilbudt at adoptere et barn fra Ukraine, noget hun har ventet på i flere år. Det er en både morsom og rørende film. LIJ